

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA I ODVOZA
KOMUNALNOG OTPADA
NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Gospić, srpanj 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	6
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	7
IV.	USLUGE SKUPLJANJA I ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA	8
V.	NALAZ	12
VI.	OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA I ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

KLASA: 041-01/12-07/32
URBROJ:613-11-13-28

Gospić, 4. srpnja 2013.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ POSEBNOJ REVIZIJI
EKONOMSKA OPRAVDANOST RAZLIKA U CIJENI SKUPLJANJA I ODVOZA
KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je posebna revizija ekonomske opravdanosti razlika u cijeni skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Revizija je obavljena u razdoblju od 24. rujna 2012. do 4. srpnja 2013.

I. PREDMET REVIZIJE

Predmet revizije je ispitati ekonomsku opravdanost razlika u cijeni skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije (dalje u tekstu: Županija) za 2012. Planirano je utvrditi postoje li razlike u cijeni pružanja usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada između pojedinih pružatelja usluga, jesu li utvrđene razlike u cijeni ekonomski opravdane, odnosno plaća li korisnik za jednaku količinu i kvalitetu usluge jednaku cijenu, uz dovoljnu brigu o zaštiti prirode i okoliša.

Na području Županije posluje 12 trgovačkih društava (u vlasništvu, odnosno suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) koja pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Županija zauzima površinu 5 351 km² s ukupno 50 927 stanovnika prema popisu iz 2011. raspoređenih u četiri grada i osam općina.

U tablici broj 1 daje se pregled trgovačkih društava s područja Županije koja pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada s osnovnim podacima o djelatnosti pružanja usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada u 2012.

Tablica broj 1

Trgovačka društva i podaci o djelatnosti pružanja usluga skupljanja i odvoza
komunalnog otpada u 2012.

kn

Redni broj	Naziv društva	Broj stanovnika na području koje pokriva pružatelj usluga	Ukupna godišnja količina komunalnog otpada kojom gospodari društvo (t)	Prihodi i troškovi* od djelatnosti pružanja usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada			Potraživanja	Broj zaposlenih u sustavu odvoza komunalnog otpada **
				Prihodi	Troškovi	Dobit / gubitak		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Usluga d.o.o., Gospić	13 575	4 671	3.311.991,00	3.287.776,00	24.215,00	317.850,00	15,0
2.	Komunalac d.o.o., Otočac	10 607	3 482	2.648.529,00	1.896.297,00	752.232,00	637.353,00	16,0
3.	Komunalije d.o.o. Novalja	3 663	3 867	5.500.594,00	5.255.459,00	245.135,00	1.503.933,00	19,0
4.	Komunalac d.o.o., Senj	7 182	3 235	4.326.685,00	4.250.002,00	76.683,00	2.292.310,00	21,0
5.	Komunalac d.o.o., Korenica	4 373	1 815	2.006.081,00	2.048.063,00	-41.982,00	73.111,00	16,0
6.	Hidrokom d.o.o., Udbina	1 874	425	200.055,00	557.153,00	-357.098,00	248.067,00	5,0
7.	Perušić d.o.o., Perušić	1 808	3 892	1.271.566,00	804.343,00	467.223,00	150.083,00	6,0
8.	Vodovod d.o.o., Brinje	3 256	1 379	543.576,00	480.136,00	63.440,00	419.509,00	4,0
9.	Visočica d.o.o., Donji Lapac	2 113	543	276.445,00	233.991,00	42.454,00	59.414,00	3,0
10.	Vegium d.o.o., Karlobag	917	1 057	1.175.117,00	877.166,00	297.951,00	520.953,00	9,0
11.	Vrilo d.o.o., Lovinac	1 007	239	49.380,00	291.882,00	-242.502,00	-	1,8
12.	Vrhkom d.o.o., Vrhovine	552	50	51.520,00	86.041,00	-34.521,00	23.864,00	0,4
	Ukupno	50 927	24 655	21.361.539,00	20.068.309,00	1.293.230,00	6.246.447,00	116,2

* godišnji troškovi gospodarenja komunalnim otpadom

** prema broju sati rada (izravno zaposleni uvećano za zaposlene koji neizravno sudjeluju u sustavu)

Zakon o otpadu uređuje način gospodarenja otpadom koji predstavlja skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i njegovoga štetnog utjecaja na okoliš. Zakonom se uređuje način obavljanja skupljanja, prijevoza, oporabe, zbrinjavanja otpada i drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti. Zakonom su, između ostalog, definirana i načela i pravila utvrđivanja cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada, odnosno utvrđivanja troškova gospodarenja komunalnim otpadom, uz primjenu načela „onečišćivač plaća“. Na temelju utvrđenih troškova gospodarenja komunalnim otpadom utvrđuje se naknada gospodarenja komunalnim otpadom. Načelo „onečišćivač plaća“ podrazumijeva da troškove gospodarenja komunalnim otpadom snosi obveznik naknade koji predaje komunalni otpad, odnosno obveznici plaćanja naknade, su obveznici naknade čijim djelovanjem nastaju troškovi gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno kućanstva te pravne i fizičke osobe – obrtnici koji obavljaju proizvodnu i/ili uslužnu djelatnost.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske donesena je 2005., a Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj donesen je za razdoblje od 2007. do 2015. Strategijom se uređuje gospodarenje različitim vrstama otpada, od nastanka do zbrinjavanja, uspostavlja se okvir unutar kojega će Republika Hrvatska morati smanjiti količinu otpada koji proizvodi, a otpadom održivo gospodariti. Strategija definira ciljeve, te predlaže mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. Strategija je dugoročni dokument i podrazumijeva stalno praćenje realizacije, te prema potrebi, podliježe promjenama. Strategija predviđa i usklađivanje propisa o gospodarenju otpadom s propisima Europske unije. Osnovni temelji strategije su smanjenje volumena otpada izdvajanjem korisnog otpada koji odlazi na reciklažu, izgradnja regionalnih/županijskih centara odlagališta koja podrazumijeva sanaciju i zatvaranje neuređenih gradskih i općinskih odlagališta, izgradnju županijskih (regionalnih) uređenih centara za gospodarenje otpadom s uređenim odlagalištima, te primjena najnovijih tehnologija obrade otpada. Ciljevi i mjere strategije su izbjegavanje i smanjivanje količine otpada na izvoru, te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske oporabu otpada, razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (IVO koncept – Izbjegavanje – Vrednovanje – Odlaganje), smanjivanje rizika od otpada, doprinos zaposlenosti u Republici Hrvatskoj, te edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom. Nadalje, smjernicama Strategije su između ostalog, predviđene aktivnosti i za gospodarenje komunalnim otpadom i to unapređivanjem institucionalnog okvira s ciljem organiziranja financijski održive djelatnosti utemeljene na načelu „onečišćivač plaća“, kao i izbjegavanje nastajanja otpada, odnosno ponovnog korištenja i obrade nastalog komunalnog otpada.

Temeljni zadatak Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je organiziranje provođenja glavnih ciljeva Strategije na području gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj i to uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacija i zatvaranje postojećeg odlagališta, sanacija „crnih točaka“ - lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom, razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, s predobradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Osnovni cilj Plana gospodarenja otpadom za prostor Ličko-senjske županije za razdoblje 2010. do 2018. je uvođenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom temeljeno na suvremenim svjetskim sustavima, uvođenje organiziranog i redovitog skupljanja komunalnog otpada za područje Županije, te rješavanje divljih odlagališta otpada. Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predlažu se dva koncepta zbrinjavanja otpada i to: županijski koncept zbrinjavanja otpada u kojem svaka županija ima jedan centar gospodarenja otpadom, te regionalni koncept zbrinjavanja otpada kojim se predlaže da se iz Ličko-senjske županije dio otpada odvozi u Karlovačku županiju, dio u Primorsko-goransku županiju, te dio u Zadarsku županiju. Planom je predložen županijski koncept zbrinjavanja. Predložena je lokacija na prostoru naselja Lički Osik, a ta lokacija ugrađena je i u Prostorni plan Županije. Prema Planu, županijski centar za gospodarenje otpadom obuhvaća centralno odlagalište otpada, razdvajanje otpada, reciklažu, kompostiranje, te energanu. Za realizaciju navedenog sustava zbrinjavanja otpada potrebno je postavljenje „zelenih otoka“, te izgradnja reciklažnih dvorišta, pretovarnih transfer stanice i županijskog centra za gospodarenje otpadom. Sve jedinice lokalne samouprave u Ličko-senjskoj županiji idu u realizaciju sanacije i zatvaranja lokalnih odlagališta na način da se pojedina odlagališta saniraju i odmah zatvaraju, a neka se saniraju sa zatvaranjem sljedećih tri do pet godina odnosno do izgradnje županijskog centra za gospodarenje otpadom. Nekoliko odlagališta preuredit će se u transfer stanice odnosno reciklažna dvorišta. Vezano za gospodarenje komunalnim otpadom Planom je predviđeno prije svega izbjegavanje nastajanja otpada, a nastali komunalni otpad pokušati ponovno koristiti i obraditi. Za učinkovito postizanje i ostvarivanje navedenog predviđeno je, između ostalog, prostornim planovima utvrditi lokacije za mrežu građevina i postrojenja za gospodarenje komunalnim otpadom, izraditi programe izobrazbe za ciljane skupine za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, učinkovito prikupljanje i korištenje naknade za otpad koji se ponovno ne koristi nego se odlaže na odlagalištima, a naknade trebaju pokriti troškove sanacije, poslovanja i održavanja odlagališta otpada. Nadalje, predviđeno je osim mjera izbjegavanja nastajanja otpada temeljem studija i planova djelovanja odgovarajućim propisima poticanje ponovnog korištenja, recikliranja i uporabe otpada, organiziranje mreže sabirnih mjesta za odvojeno prikupljanje otpada („zeleni otoci“ i reciklažna dvorišta), saniranje odlagališta, te izgradnja postrojenja za obradu biorazgradivog otpada.

Institucionalni okvir za gospodarenje otpadom čine Hrvatski sabor koji donosi zakone i Strategiju gospodarenja otpadom, Vlada Republike Hrvatske koja donosi Plan gospodarenja otpadom i uredbe, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost koji sufinancira realizaciju mjera za gospodarenje otpadom, Agencija za zaštitu okoliša koja je, među ostalim, zadužena i za informatički sustav zaštite okoliša, uključujući i gospodarenje otpadom, izradu izvješća o stanju na području komunalnog otpada, te suradnju sa sličnim agencijama, prvenstveno u Europi. Nadalje županije, koje brinu o provedbi mjera i postupanju s otpadom, gradovi i općine koji vode brigu o gospodarenju komunalnim otpadom, te drugi sudionici koji sudjeluju u gospodarenju otpadom (proizvođači otpada, poduzeća za gospodarenje otpadom, strukovne organizacije i udruge).

Zakonodavni okvir kojim je regulirano gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj čine Zakon o otpadu (Narodne novine 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 110/07), Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03, 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11 i 144/12), Pravilnik o gospodarenju otpadom (Narodne novine 23/07 i 111/07) i drugi podzakonski akti.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi pravilnost načina utvrđivanja cijene usluge odvoza komunalnog otpada,
- provjeriti usklađenost načina utvrđivanja cijene sa zakonima i drugim propisima,
- analizirati elemente (strukturu) za izračun cijene,
- ispitati kretanje i utvrditi razloge promjene cijena u posljednje tri godine, te
- provjeriti i ocijeniti ekonomsku opravdanost razlike u cijeni prema pojedinim isporučiteljima.

Područje revizije određeno je na temelju uočenih razlika u cijeni skupljanja i odvoza komunalnog otpada između pojedinih isporučitelja, napisa u medijima i velikog interesa javnosti (korisnika usluga) za uspostavljanje ekonomičnog sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, analiza cjenika i načina utvrđivanja cijena, analiza ekonomske opravdanosti razlike u cijeni, te usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima.

Komunalni otpad je otpad iz kućanstva, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti, ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Na području Županije posluje 12 trgovačkih društava koja pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, odnosno svaka jedinica područne samouprave organizira skupljanje i odvoz komunalnog otpada sa svog područja, osim dvije općine za koje skupljanje i odvoz dijela komunalnog otpada obavljaju trgovačka društva susjednih gradova. Samo zbrinjavanje obavlja se putem mreže komunalnih posuda i kontejnera, te specijalnih vozila za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada. U pojedinim dijelovima Županije nije uvedeno organizirano i redovito skupljanje komunalnog otpada. Planovi gospodarenja otpadom (županijski, gradski i općinski) moraju biti usklađeni sa Strategijom i Planom Republike Hrvatske. Na području Županije od 12 gradova i općina, pet je donijelo Plan gospodarenja otpadom (gradovi Gospić i Senj, te općine Perušić, Brinje i Vrhovine), a preostalih sedam jedinica lokalne samouprave nije.

Do početka 2010. kriterij na temelju kojeg je obračunavana usluga skupljanja i dovoza otpada bila je površina poslovnog, odnosno stambenog prostora (m²). Izmjenama Zakona o otpadu, između ostalog, definirana su i načela i pravila utvrđivanja cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada, odnosno utvrđivanja troškova gospodarenja komunalnim otpadom, uz primjenu načela „onečišćivač plaća“. Na temelju utvrđenih troškova gospodarenja komunalnim otpadom utvrđuje se naknada gospodarenja komunalnim otpadom. Načelo „onečišćivač plaća“ podrazumijeva da troškove gospodarenja komunalnim otpadom snosi obveznik naknade koji predaje komunalni otpad, odnosno obveznici plaćanja naknade, su obveznici naknade čijim djelovanjem nastaju troškovi gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno kućanstva te pravne i fizičke osobe - obrtnici koji obavljaju proizvodnu i/ili uslužnu djelatnost. Grad ili općina za komunalni otpad iz kućanstva kao kriterij količine odvezenog otpada mogu primijeniti jedinicu mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U obavljanju revizije korištene su različite vrste revizijskih postupaka i metoda, a upitnicima su prikupljeni podaci od svih društava koja obavljaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana zakonska regulativa, te dokumentacija i informacije o problematici gospodarenja komunalnim otpadom. Korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti i subjekte u cjelini. Revizijski pristup određen je na temelju utvrđenih područja rizika. Utvrđeno je jesu li trgovačka društva registrirana u skladu sa zakonskim odredbama jesu li osnivači jedinice lokalne samouprave. Kod nadležnog tijela Županije provjereno je jesu li pribavljene dozvole za gospodarenje, odnosno odlaganje komunalnog otpada. Utvrđena je organizacijska struktura društava, te broj zaposlenih u društvu i broj zaposlenih vezanih uz djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Ocijenjeno je postojanje sustava unutarnjih kontrola.

Za analizu pravilnosti obračuna usluga odvoza komunalnog otpada, usklađenosti cjenika s propisima i promjena cjenika, te strukture cijene kod komunalnih društava provjeren je postupak donošenja cjenika, te analiza postupaka prijave promjena cijena za suglasnost jedinice lokalne samouprave. Za analizu računске točnosti, te pravilnosti obračuna cijena u skladu s propisima analizirani su cjenici komunalnih društava, računi ispostavljeni potrošačima (kućanstva, gospodarstvo, posebni ugovori), interni akti i druga dokumentacija. Obavljena je usporedba cijena prema pojedinim društvima i to za dvije kategorije: kućanstva i gospodarstvo. S obzirom na vrlo velike razlike u načinu obračuna i kriterija koje primjenjuju društva, za usporedbu je za kućanstva odabrana minimalna cijena (jedino usporediva) koju plaća jedan korisnik usluga (jedan član kućanstva – samac), dok su za gospodarstvo uspoređene cijene za ugostiteljsku djelatnost s mjesečno proizvedenih/predanih 480 litara komunalnog otpada.

Za provjeru i ocjenu ekonomske opravdanosti razlike u cijeni prema pojedinim društvima provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Obavljena je analiza ostvarenja prihoda i rashoda od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada. Provjerena je naplata potraživanja, te koliko nenaplaćena potraživanja utječu na cijenu usluge. Pri analizi rashoda osobita pozornost se posvetila svim rashodima (troškovima) koji prema propisima utječu na cijenu skupljanja i odvoza komunalnog otpada, a obavljena je provjera vrijednosno značajnih stavki troškova zaposlenika, goriva, održavanja (vozila, oprema i odlagališta), amortizacije, te drugih materijalnih troškova u sustavu odvoza komunalnog otpada. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci, a podaci o količinama otpada kojim gospodari pojedino društvo uspoređeni su s podacima Agencije za okoliš Republike Hrvatske. Za utvrđivanje ekonomičnosti, obavljen je izračun značajnijih pokazatelja koji se odnose na utvrđivanje troškova gospodarenja komunalnim otpadom po zaposlenom, prosječnih mjesečnih troškova po zaposleniku, ostvarenu dobit po toni komunalnog otpada, količinu otpada po zaposlenom, troškove goriva po toni komunalnog otpada i drugo.

Procijenjeni su sljedeći rizici koji bi mogli utjecati na ekonomsku opravdanost razlika u cijeni pružanja usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Županije:

Manja visina procijenjenog rizika:

- a) računi nisu ispostavljeni svim potrošačima,
- b) cijena je neopravdano viša/niša za određene korisnike ili područja,
- c) viša/niša cijena između pojedinih društava ne predstavlja veću brigu o zaštiti okoliša,
- d) računaska netočnost izračuna cijena, te nepostojanje statističkih podataka o količinama proizvedenog/predanog otpada prema pojedinim kategorijama potrošača,
- e) pojedine jedinice lokalne samouprave nemaju planove gospodarenja otpadom.

Veća visina procijenjenog rizika:

- a) sustav unutarnjih kontrola u trgovačkim društvima koja se bave skupljanjem i odvozom komunalnog otpada ne funkcionira na zadovoljavajući način,
- b) društva ne raspolažu računovodstvenim podacima o ostvarenim prihodima i rashodima, posebno za djelatnost odvoza komunalnog otpada.
- c) način utvrđivanja cijene nije u skladu sa zakonima i drugim propisima, jer podloge za izračun cijena nisu temeljene na stvarnim (ili planskim) troškovima (inputima),
- d) računi se ne ispostavljaju svim potrošačima (onečišćivačima) nego dio skupljenog/odvezenog komunalnog otpada od kućanstava financira jedinica lokalne samouprave.
- e) cijenom se pokriva gubitak u poslovanju,
- f) cijena je opterećena poteškoćama u naplati.

IV. USLUGE SKUPLJANJA I ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA

Društva koja na području Županije pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada upisana su kod Trgovačkog suda kao društva s ograničenom odgovornošću, a pored ostalih imaju i registriranu djelatnost odvoza otpada i sličnih djelatnosti, odnosno odlaganja komunalnog otpada.

Društva su, na temelju Zakona o otpadu obvezna pribaviti dozvolu za skupljanje, oporabu i zbrinjavanje otpada, dozvola se daje na određeni rok, a najduže do pet godina. Dozvolu za skupljanje, oporabu i zbrinjavanje otpada na rok od pet godina ima društvo Komunalac d.o.o., Otočac do srpnja 2014., a dozvolu za skupljanje komunalnog otpada na rok od tri godine društvo Vrhkom d.o.o., Vrhovine, do lipnja 2014. Druga Društva su tijekom 2012. imala privremene dozvole dane na rok od šest mjeseci, odnosno jedne godine. Početkom 2013., pojedinim Društvima istekao je rok važenja dozvole, a postupci produženja su u tijeku. Privremene dozvole dane su na temelju odredbi Zakona o otpadu, prema kojima, osobi ovlaštenoj za skupljanje i/ili oporabu otpada koja u vrijeme podnošenja zahtjeva za dozvolu ne udovoljava svim propisanim uvjetima, ako za to postoje opravdani razlozi može se dati privremena dozvola.

Komunalni otpad nastaje u kućanstvima, uslužnim djelatnostima (trgovina, ugostiteljstvo i dr.), institucijama (kao što su škole, objekti koje koriste općinske i državne službe i sl.) i na javnim površinama kao posljedica uređivanja i održavanja javnih površina na području gradova i općina iz kojih se otpad organizirano skuplja. Skupljanje i odvoz komunalnog otpada obuhvaća:

- organizirano skupljanje i odvoz otpada koje obavljaju trgovačka komunalna društva (u vlasništvu, odnosno suvlasništvu jedinica lokalne samouprave),
- skupljanje otpada koje se obavlja putem mreže komunalnih posuda i kontejnera, te specijalnih vozila za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada,
- odlaganje otpada na postojećim odlagalištima koja će se sanirati i zatvoriti, a nakon zatvaranja postojećih odlagališta, odlagat će se na županijskim (regionalnim) uređenim centrima za gospodarenje otpadom,
- davanje dozvola za gospodarenje, odnosno odlaganje komunalnog otpada, od strane nadležnog tijela Županije,
- donošenje cjenika za skupljanje i odvoz komunalnog otpada koje donose komunalna društva, uz suglasnost jedinice lokalne samouprave, te
- zaštitu prava potrošača vezanu za uvjete korištenja javnih usluga utvrđenih odredbama Zakona o zaštiti potrošača.

Usporedba i promjene cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada

Cijene komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada znatno se razlikuju među pojedinim lokalnim jedinicama. Takve razlike posljedica su različitih prostornih, gospodarskih i drugih karakteristika pojedine lokalne jedinice. Ne postoji baza podataka s usporedivim podacima o poslovanju komunalnih društava, te se predlaže ustrojavanje baza podataka koja bi omogućila analizu uspješnosti i efikasnosti poslovanja komunalnih društava po lokalnim jedinicama. S obzirom na vrlo velike razlike u načinu obračuna i kriterija koje primjenjuju društva, za usporedbu je za kućanstva odabrana minimalna mjesečna cijena (jedino usporediva) koju plaća jedan korisnik usluga (jedan član kućanstva – samac). Najviša cijena pružanja usluga je na području koje pokriva društvo Komunalac d.o.o., Senj u iznosu 30,00 kn, te Vegium d.o.o., Karlobag u iznosu 24,30 kn, dok je najniža cijena na području koje pokriva društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac u iznosu 10,00 kn, te društvo Hidrokom d.o.o., Udbina u iznosu 10,81 kn. Nadalje, za gospodarstvo su uspoređene cijene za ugostiteljsku djelatnost s mjesečno proizvedenih/predanih 480 litara komunalnog otpada. Najviša cijena pružanja usluga je na području koje pokriva društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac u iznosu 217,02 kn, te Vegium d.o.o., Karlobag u iznosu 192,00 kn, dok je najniža cijena na području koje pokriva društvo Usluga d.o.o., Gospić u iznosu 31,68 kn, te društvo Vodovod d.o.o., Brinje u iznosu 38,40 kn.

U sustavu organiziranog skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Županije, kao dio cijene komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, nisu uvedena izdvajanja za razvoj, a kod dva društva posebno je iskazan fiksni dio cijene za održavanje, odnosno uređenje odlagališta (Usluga d.o.o., Gospić, Hidrokom d.o.o., Udbina).

Društva u većini slučajeva tijekom prethodne tri godine (2010. do 2012.) nisu mijenjala cijene koje su utvrđene početkom 2010. nakon promjene načina kriterija obračuna usluge. Zbog poslovnih razloga društva (Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Korenica i Visočica d.o.o., Donji Lapac) su mijenjala cijene. Promjene u cjeniku dva društva odnose se na kriterije i način obračuna odvoza, dok cijena usluge nije mijenjana. Društvo Komunalije d.o.o., Novalja, vezano za naplatu prema dodijeljenom volumenu, te društvo Komunalac d.o.o., Korenica za usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada za apartmane/sobe vezano za utvrđivanja razdoblja turističke sezone.

Društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac povećalo je cijene za kućanstva s 0,40 kn/kg na 0,50 kn/kg, te za gospodarstvo s 0,70 kn/kg na 0,85 kn/kg. Prema obrazloženju zakonskog predstavnika cijene su povećane zbog većih troškova gospodarenja otpadom (cijena goriva). S obzirom da društva ne raspolažu potpunim, raspoloživim i pouzdanim računovodstvenim podacima o troškovima gospodarenja komunalnim otpadom, nije vidljivo koji troškovi i u kojoj mjeri utječu na visinu cijene usluge. Prijave cjenika za pribavljanje prethodne suglasnosti jedinice lokalne samouprave na području kojih se isporučuje usluga ne sadrže strukturu predložene cijene usluge, te kalkulaciju. Nadalje, povećanje stope poreza na dodanu vrijednost utjecalo je na povećanje cijena kod svih društava, odnosno niti jedno društvo nije povećanje stope poreza obračunalo u okviru postojećih cijena.

Pokazatelji ekonomske opravdanosti razlike u cijeni

Cilj poslovanja društava koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada nije stvaranje dobiti niti je dobit pokazatelj uspješnosti poslovanja navedenih društava. Prigodom formiranja cijena treba voditi računa da cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada omogući povrat troškova uloženi u obavljanje navedene djelatnosti, uz ekonomično i racionalno poslovanje. Za utvrđivanje ekonomske opravdanosti razlike u cijeni usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, za svako društvo izračunani su troškovi gospodarenja komunalnim otpadom po zaposlenom, prosječni mjesečni troškovi po zaposleniku, ostvarena dobit po toni komunalnog otpada, te troškovi goriva po toni komunalnog otpada. Najveće troškove gospodarenja komunalnim otpadom po zaposlenom ima društvo Komunalije d.o.o., Novalja 276.603,00 kn, a najniže društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac 77.997,00 kn.

Prosječni mjesečni troškovi po zaposleniku obuhvaćaju troškove bruto plaća, doprinosa na plaće, te naknade troškova zaposlenih, a troškovi zaposlenika na razini Županije iznose 11.071.171,00 kn ili 55,2% ukupnih troškova gospodarenja komunalnim otpadom. Najveće prosječne mjesečne troškove imaju društva Komunalije d.o.o., Novalja 11.452,00 kn po zaposleniku i Vrilo d.o.o., Lovinac 10.341,00 kn, a najniže društva Visočica d.o.o., Donji Lapac 4.947,00 kn, te Vrhkom d.o.o., Vrhovine 2.900,00 kn po zaposleniku. Ostvarena dobit po toni komunalnog otpada utvrđena je kao odnos ostvarenih prihoda od djelatnosti i troškova gospodarenja komunalnim otpadom po toni otpada. Društva koja imaju najveću ostvarenu dobit su Vegium d.o.o., Karlobag 282,00 kn i Komunalac d.o.o., Otočac 216,00 kn, dok su četiri društva ostvarila gubitak po toni otpada, a najveći gubitak je iskazan kod društva Vrilo d.o.o., Lovinac 1.015,00 kn i Hidrokom d.o.o., Udbina 840,00 kn. Troškovi zaposlenika su vrijednosno najznačajniji troškovi gospodarenja komunalnim otpadom i u najvećoj mjeri sudjeluju u ostvarenju poslovnog rezultata djelatnosti, a društva s najvećim mjesečnim troškovima po zaposleniku (Komunalije d.o.o., Novalja i Vrilo d.o.o., Lovinac) nemaju i najveću ostvarenu dobit po toni otpada (Vrilo d.o.o., Lovinac ostvarilo je gubitak od djelatnosti).

Društva koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada na područjima gradova u kopnenom području Županije imaju manje troškove goriva po toni prikupljenog otpada (Usluga d.o.o., Gospić 73 l/t, Komunalac, d.o.o., Otočac 70 l/t) od društava u gradovima u primorskom odnosno otočnom dijelu Županije (Komunalac d.o.o., Senj 114 l/t, Komunalije d.o.o., Novalja 120 l/t), s obzirom da turistička područja u vrijeme turističke sezone imaju povećan broj odvoza tjedno.

Prosječna starost vozila za skupljanje i odvoz komunalnog otpada na području županije je 11,2 godine, s tim da je prosječna starost vozila društava koji pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na područjima gradova 8,9 godina, dok je kod drugih društava prosječna starost 16,3 godina. Troškovi održavanja i potrošnje goriva rastu s povećanjem starosti vozila.

U troškovima gospodarenja komunalnim otpadom najzastupljeniji su troškovi zaposlenih i troškovi goriva. Ovi troškovi najrealnije prikazuju poslovnu aktivnost društava, s obzirom da se proporcionalno povećavaju u odnosu na količinu skupljenog i odloženog komunalnog otpada. Troškovi recikliranja, odvajanja i predobrade, na području Županije su minimalni, tako da svojstva komunalnog otpada nemaju utjecaja na visinu troškova zbrinjavanja. Koeficijent je utvrđen kao odnos troškova zaposlenih i troškova goriva (trošak zaposlenih po jednoj utrošenoj kuni goriva). Društva koja pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na područjima gradova za svaku utrošenu kunu goriva utroše prosječno 5,00 kn za zaposlene, dok kod drugih društava najveće troškove zaposlenika prema utrošku goriva imaju društva Vrilo d.o.o., Lovinac 24,10 kn i Vodovod d.o.o., Brinje 9,30 kn.

Djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada je javna usluga, čiji je cilj pružanje kvalitetne usluge i efikasno postupanje s komunalnim otpadom u cilju zaštite ljudskog zdravlja i sigurnosti ekosustava, te maksimalno iskorištavanje resursa materijala i energije. Ciljevi poslovanja društava koji pružaju navedene usluge trebaju biti organizirano učinkovito i efikasno gospodarenje komunalnim otpadom, a naknada koju plaćaju potrošači treba omogućavati pokriće potrebnih troškova gospodarenja. Pokazatelji ekonomske opravdanosti razlika u cijeni usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, uspoređeni su prema isporučiteljima usluga. Međutim, niti jedan pokazatelj nema presudnu ulogu u određivanju cijene usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, što odražava činjenicu da isporučitelji usluga nisu cijenu utvrdili na temelju stvarnih troškova gospodarenja komunalnim otpadom, zbog čega i visina troškova u navedenom razdoblju nije utjecala na cijenu.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, te funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola i računovodstveno poslovanje isporučitelja skupljanja i odvoza komunalnog otpada, analiza cjenika i načina utvrđivanja cijena, analiza ekonomske opravdanosti razlike u cijeni, te usklađenost načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnost i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, način utvrđivanja cijena skupljanja i odvoza komunalnog otpada, prihode i rashode.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Sustav unutarnjih kontrola je skup postupaka i mjera koje se uspostavljaju s ciljem ostvarivanja učinkovitosti poslovanja, pouzdanog financijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima. Osnovna svrha financijskih izvještaja je davanje informacija o financijskom položaju i uspješnosti ostvarenja postavljenih ciljeva, a pretpostavka za objektivno i istinito iskazivanje podataka u financijskim izvještajima je uspostava kontrola nad postupcima evidentiranja poslovnih događaja. Računovodstveni sustavi društava koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada iskazuju potpune, raspoložive i pouzdane podatke, a poslovne promjene se ažurno evidentiraju kako bi se omogućio nadzor poslovanja i donošenje odluka. Revizijom su utvrđeni nedostaci kod svih društava u dijelu evidentiranja rashoda prema pojedinim djelatnostima društva u cilju poslovnog odlučivanja, te naplate potraživanja kod većine društava (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalije d.o.o. Novalja, Komunalac d.o.o., Senj, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine). Nadalje, uočeni su nedostaci u dijelu kontrole ispostavljanja računa (Komunalac d.o.o., Otočac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine, Hidrokom d.o.o., Udbina), obračuna amortizacije (Vrhkom d.o.o., Vrhovine), ustrojavanja analitičke evidencije potraživanja i evidencije putnih radnih listova za vozila (Vrilo d.o.o., Lovinac), nenaplaćivanja usluge odlaganja komunalnog otpada (Perušić d.o.o., Perušić) i u dijelu priznavanja rashoda poslovanja (Komunalije d.o.o., Novalja). Za potrebe poslovnog odlučivanja potrebno je povećati razinu unutarnje kontrole materijalno financijske dokumentacije, a zbog realnijeg iskazivanja stanja imovine, prihoda i rashoda. Kod svih društava nije ustrojen učinkovit sustav unutarnjih kontrola. Društvo Komunalije d.o.o., Novalja je donijelo pravilnik o kolanju knjigovodstvene dokumentacije, njihovom kontroliranju, ovjeravanju i čuvanju, a društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac interni akt o reguliranju vođenja, izdavanja, kolanja i potpisivanja dokumenata, kao i čuvanju isprava i poslovnih knjiga. Interni akti kod drugih društava (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine) kojim bi se uredili postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga nisu doneseni.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima na području Županije koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada ustrojiti učinkovit sustav unutarnjih kontrola, te društvima Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine sastaviti i primjenjivati pisana pravila i kriterije koji reguliraju poslovanje društva.

- 1.2. *Sva društva prihvaćaju preporuku Državnog ureda za reviziju. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u svom očitovanju navodi da postojeći sustav unutarnje kontrole nastoji poboljšati. Društvo Komunalac d.o.o.o, Korenica navodi da će ustrojiti sustav unutarnjih kontrola u narednom razdoblju od šest mjeseci, društvo Vodovod d.o.o., Brinje da nema ustrojen sustav unutarnjih kontrola zbog malog broja zaposlenika, a kontrola se obavlja praćenjem evidencije poslovnih događaja. Društvo Vrhkom d.o.o., Vrhovine navodi da je 2012. prva poslovna godina društva, te da je društvo u obavljanju djelatnosti u početnoj fazi.*

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Komunalna društva koja pokrivaju područja gradova imaju organizirane radne jedinice prema djelatnostima, dok druga komunalna društva na području Županije nemaju organizirane radne jedinice, te je i način evidentiranja podataka u računovodstvu prilagođen organizaciji društva.

Evidentiranje podataka u dijelu iskazivanja prihoda vodi se kod većine društava, osim kod društava Perušić d.o.o., Perušić i Vrilo d.o.o., Lovinac, odvojeno za svaku vrstu prihoda (prema djelatnostima), dok se potraživanja evidentiraju prema kupcima (potrošačima) u ukupnom iznosu prema ispostavljenom računu (voda, odvodnja, odvoz otpada), osim kod društava Vegium d.o.o., Karlobag i Komunalac d.o.o., Korenica koji potraživanja evidentiraju odvojeno. Nadalje, rashodi se ne prate prema svakoj djelatnosti, odnosno nisu organizirani troškovni centri. Vezano za djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada (s obzirom na zakonsku obvezu utvrđivanja troškova gospodarenja komunalnim otpadom) računovodstveni podaci društava ne pružaju potrebne financijske i poslovne informacije. Za potrebe revizije, dostavljeni su podaci o ukupnim troškovima navedene djelatnosti. Većina podataka o izravnim troškovima sustava skupljanja i odvoza komunalnog otpada utvrđena je točnom raspodjelom troškova (100,0%), dok je većina potrebnih podataka o neizravnim troškovima (troškovi uprave i stručnih službi) izračunana na temelju raspodjele ukupnih troškova prema udjelima (udjel troškova djelatnosti u ukupnim troškovima). Društva koriste različite metode utvrđivanja udjela troškova djelatnosti (udjel prihoda pojedine djelatnosti u ukupnim prihodima, prema broju utrošenih sati rada, odnosno na temelju iskustva u poslovanju).

Troškovi amortizacije društva Vrhkom d.o.o., Vrhovine za 2011. ukupno su iznosili 244.426,00 kn. Za 2012. društvo amortizaciju nije obračunalo, nego je odlukom o završnim knjiženjima za 2012. utvrdilo da se obračun amortizacije za 2012. neće izvršiti, te da se prenosi u 2013. Za visinu neobračunate amortizacije manje su iskazani rashodi društva. Prema odredbi točke 47. Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja broj 6 - dugotrajna materijalna imovina (Narodne novine 30/08), između ostalog, utvrđeno je da se metode amortizacije primjenjuju dosljedno, osim ako ne dođe do promjene okvira trošenja budućih ekonomskih koristi imovine.

Koncem 2012. ukupna potraživanja od kupaca društva Vrilo d.o.o., Lovinac su iznosila 93.218,00 kn, a društvo ne vodi pomoćnu evidenciju o potraživanjima potrošača za skupljanje i odvoz komunalnog otpada i ne raspolaže podacima o visini nenaplaćenih potraživanja. Nadalje, društvo ne raspolaže podacima o visini otpisanih potraživanja, a tijekom 2012. ukupno je zbog zastare otpisano potraživanja od kupaca za opskrbu vodom i odvoz komunalnog otpada u iznosu 71.313,00 kn (nenaplaćena potraživanja iz 2008., 2009., 2010., te do travnja 2011.). Ukupni troškovi goriva u sustavu odvoza komunalnog otpada iznose 32.041,00 kn, iskazani su kao udjel u ukupnim troškovima goriva (30,0%), a za korištenje komunalnih vozila nije ustrojena evidencija putnih radnih listova, te nije ustrojena evidencija o mjesečnoj potrošnji goriva.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima na području Županije koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada, evidentirati troškove prema vrstama djelatnosti kojima se bavi društvo zbog potpunih, raspoloživih i pouzdanih podataka o troškovima gospodarenja komunalnim otpadom, u cilju praćenja nastanka, postizanja ušteda i planiranja troškova.

Za troškove uprave i administracije društava koji se raspoređuju prema udjelima u ukupnim troškovima, potrebno je računovodstvenim politikama društva utvrditi mjerila i kriterije procjene, odnosno načina izračuna troškova.

Nadalje, Državni ured za reviziju nalaže društvu Vrhkom d.o.o., Vrhovine obračunati amortizaciju u skladu s odredbama Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, te u poslovnim knjigama evidentirati troškove u visini obračunate amortizacije. Nalaže se društvu Vrilo d.o.o., Lovinac u poslovnim knjigama osigurati podatke o visini nenaplaćenih potraživanja, te vođenje putnih radnih listova i evidencije o mjesečnoj potrošnji goriva radi redovnog praćenja troškova vozila.

- 2.2. *Sva društva prihvaćaju naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u svom očitovanju navodi da s obzirom da obavlja više djelatnosti nije u potpunosti moguće točno odrediti rashode za pojedine poslovne jedinice, te da se prihodi prate prema radnim jedinicama. Ista vozila koriste se za poslovanje svih radnih jedinica, zaposlenici prema potrebi rade u više radnih jedinica, te je otežano utvrđivanje visine troškova prema radnim jedinicama. Uveden je novi knjigovodstveni program kojim se nastoji poboljšati praćenje troškova prema radnim jedinicama. Društvo Komunalac d.o.o., Senj navodi da će u narednom razdoblju detaljnije i točnije rasporediti i evidentirati rashode prema djelatnostima. Društvo Komunalac d.o.o., Korenica navodi da će evidentirati troškove društva na propisani način u roku od šest mjeseci. Društvo Perušić d.o.o., Perušić navodi da je u tijeku proširenje djelatnosti društva na usluge vodoopskrbe i odvodnje, nakon čega će se provesti razdvajanje društva na dva zasebna pravna subjekta, te će se donijeti računovodstvene politike u skladu s potrebama pojedinog društva.*

Društvo Vodovod d.o.o., Brinje navodi da je dio troškova za rashode iskazan na temelju procjene (prema udjelu u visini prihoda i iskustva), jer dio zaposlenika obavlja poslove za sve djelatnosti. Društvo Vrilo d.o.o., Lovinac navodi da zbog teške financijske situacije i malog broja zaposlenih društvo ne raspolaže potrebnim računovodstvenim podacima o troškovima gospodarenja komunalnim otpadom. Društvo Vrhkom d.o.o., Vrhovine navodi da je u 2013. donesen pravilnik o organizaciji i financijsko materijalnom poslovanju društva, te da će se obračun amortizacije u narednom razdoblju obavljati godišnje.

3. Cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada

3.1. Način utvrđivanja cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije nije usklađen sa zakonima i drugim propisima. Cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada trebaju biti pravilno utvrđene, usklađene sa zakonima i drugim propisima, te donesene na temelju utvrđenih elemenata za izračun cijene (kalkulacije).

- Pravilnost utvrđivanja cijena i primjena cjenika

Za utvrđivanje pravilnosti utvrđivanja cijena i načina obračuna količina komunalnog otpada izvršena je provjera računa ispostavljenih svim kategorijama potrošača (kućanstva, gospodarstvo, povremeni korisnici, iznajmljivači, te potrošači s kojima su posebno zaključeni ugovori) kod svih društava. Društva u najznačajnijem dijelu primjenjuju važeće cjenike, te načine obračuna količine skupljenog komunalnog otpada od potrošača. Revizijom su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na nepotpune cjenike skupljanja i odvoza komunalnog otpada, pravilnost primjene donijetih cjenika, te procjenu težine dodijeljenog volumena.

Šest društava (Vrhkom d.o.o., Vrhovine, Komunalac d.o.o., Otočac, Usluga d.o.o., Gospić, Vegium d.o.o., Karlobag, Vodovod d.o.o., Brinje, Hidrokom d.o.o., Udbina) je cjenicima utvrdilo cijene odvoza komunalnog otpada prema broju članova, odnosno prema količini (volumenu) otpada. Za izračun ukupne cijene usluge, navedena društva koriste i druge elemente za obračun, primjerice količinu otpada koju proizvodi jedna osoba, popuste za pojedine kategorije potrošača, količine otpada i koeficijente za poslovne djelatnosti, razdoblja naplate usluge za vlasnike kuća za odmor, te načine obračuna količina otpada za velike potrošače. Navedeni elementi definirani su posebnim dokumentima koje je donijelo predstavničko tijelo (odluke kojima su definirani kriteriji za obračun troškova gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno način obavljanja usluga), radnim dokumentima koje su društva priložila uz prijavu cjenika za dobivanje suglasnosti jedinice lokalne samouprave (prijedlozi obračuna i cjenika), odnosno posebno zaključenim ugovorima s velikim potrošačima, a svi potrebni podaci za izračun cijene nisu navedeni u cjenicima društava.

Društva Komunalije d.o.o., Novalja, Perušić d.o.o., Perušić, Komunalac d.o.o., Korenica i Visočica d.o.o., Donji Lapac pored cijena skupljanja i odvoza komunalnog otpada utvrđenih cjenicima na koje su suglasnosti dale jedinice lokalne samouprave, za velike potrošače imaju utvrđene (odlukama ili pojedinačnim ugovorima) posebne cijene, koje nisu utvrđene cjenikom.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac, cjenikom je utvrdilo cijene odvoza prema količini (volumenu) otpada i prema volumenu utvrđenom na temelju broja članova kućanstva. Početkom 2010., za potrebe promjene načina obračuna odvoza komunalnog otpada društvo je izradilo Prijedlog obračuna odvoza otpada prema novom Zakonu o otpadu, kojim je, analiziranjem ostvarenja prihoda prema starom i prema novom obračunu određena jedinična cijena usluge (po litri otpada), te su određeni i drugi elementi potrebni za izračun ukupne cijene usluge (volumen posude prema broju članova kućanstva, volumen posude po površini poslovnog prostora i drugi podaci). U početku primjene novog obračuna primjenjivani su kriteriji navedeni u prijedlogu.

Društvo je naknadno izmijenilo dodijeljeni volumen (kojim se i utvrđuje i ukupni volumen koji se naplaćuje potrošaču) po pojedinom potrošaču, a koji je neusporediv s volumenom koji pripada pojedinom potrošaču prema navedenim kriterijima iz prijedloga.

Društvo Vrhkom d.o.o., Vrhovine, nije postupalo prema donesenoj Odluci o načinu obavljanja usluga postupanja s komunalnim otpadom i načinu obračuna troškova usluga postupanja s komunalnim otpadom na području općine Vrhovine iz lipnja 2011. Odlukom je utvrđena prosječna količina otpada koju proizvodi jedna osoba dnevno na području općine (pet litara), a kod ispostavljanja mjesečnih računa, za obračun količine otpada uziman je prosjek od sedam litara dnevno. U studenome 2012. donesena je odluka o izmjeni navedene odluke kojom je utvrđen prosjek od sedam litara dnevno. Prema pisanom očitovanju, utvrđena nepravilnost nastala je pri izradi računalnog programa za obračun i naplatu usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac, cjenikom je utvrdilo cijenu odvoza prema količini otpada (kg). Društvo nema vage za mjerenje količine otpada na komunalnom vozilu, a količina otpada utvrđena je na temelju procjene težine dodijeljenog volumena posude. Jednom utvrđena težina pomnožena s mjesečnim brojem odvoza, predstavlja stalnu količinu otpada koja se obračunava pojedinom potrošaču.

Cijene utvrđene cjenikom komunalnih usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada društva Hidrokom d.o.o., Udbina ne odgovaraju cijenama prema ispostavljenim mjesečnim računima korisnicima usluge (zbog računске pogreške).

Državni ured za reviziju predlaže, društvima Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag i Vrhkom d.o.o., Vrhovine omogućiti potrošačima pristup svim potrebnim informacijama o uvjetima korištenja javne usluge (obračun cijene usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada), odnosno sve potrebne elemente za izračun cijene usluge navesti u cjeniku komunalnih usluga. Nadalje, predlaže se društvu Visočica d.o.o., Donji Lapac mjesečnu količinu otpada utvrđivati točnim mjerenjem (vaganjem ili mjerenjem volumena) ili obračun obavljati prema broju članova kućanstva u skladu s odredbama Zakona o otpadu. Državni ured za reviziju nalaže društvima Komunalac d.o.o., Otočac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine i Hidrokom d.o.o., Udbina primjenjivanje važećeg cjenika komunalnih usluga.

- Donošenje cjenika

Društva su bila dužna uskladiti cjenike za komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu do siječnja 2010., zbog promjene kriterija obračuna.

Društvo Vrilo d.o.o., Lovinac, cjenik komunalnih usluga iz 2008. nije mijenjalo, a cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada utvrđene su u paušalnim iznosima.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 57. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu (Narodne novine 60/08), prema kojoj grad i općina kao kriterij količine, umjesto jedinice mase ili volumena otpada ili broja članova kućanstva, do 31. prosinca 2009. za obračun komunalnog otpada mogu primjenjivati i druge obračunske kriterije u skladu sa zakonom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo. S obzirom na promjenu kriterija obračuna, društvo Vrilo d.o.o., Lovinac, od siječnja 2010 trebalo je donijeti novi cjenik.

Tri komunalna društva (Komunalije d.o.o. Novalja, Vrhkom d.o.o., Vrhovine, Perušić d.o.o., Perušić) na vrijeme su pribavila prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave na donesene cjenike. Druga komunalna društva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag i Vrilo d.o.o., Lovinac) donijela su cjenike nakon datuma primjene navedenog u suglasnosti jedinice lokalne samouprave (od jednog do tri mjeseca zakašnjenja).

Nadalje, društvo Komunalac d.o.o., Otočac nije pribavilo prethodnu suglasnost načelnika općine Vrhovine, na području koje obavlja komunalnu djelatnost, te prethodnu suglasnost gradonačelnika Otočca za cijenu usluga odvoza komunalnog otpada za vikendice koja se obračunava se u visini paušala od 10,00 kn mjesečno bez poreza na dodanu vrijednost (navedena na mrežnim stranicama društva). Prema odredbi članka 21. Zakona o komunalnom gospodarstvu isporučitelj komunalnih usluga dužan je pri svakoj promjeni cijene, odnosno tarife svojih usluga pribaviti prethodnu suglasnost općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika jedinice lokalne samouprave na području kojih se isporučuje usluga.

Državni ured za reviziju predlaže društvima Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, , Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag i Vrilo d.o.o., Lovinac, u cilju pravovremenog informiranja korisnika komunalnih usluga o promjeni cijena, cjenik izraditi prije datuma primjene. Nalaže se društvu Komunalac d.o.o., Otočac, pribaviti prethodnu suglasnost na cjenik, jedinice lokalne samouprave na području koje obavlja komunalnu djelatnost.

- Primjena kriterija količine odvezenog otpada

Prema odredbi članka 17. Zakona o otpadu, troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada uz primjenu načela „onečišćivač plaća“. Gradovi i općine za komunalni otpad iz kućanstva kao kriterij količine odvezenog otpada mogu primijeniti jedinicu mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva. Društva na području Županije su primjenu kriterija količine i svojstva otpada utvrdili odlukama o kriterijima za obračun troškova gospodarenja komunalnim otpadom, odnosno prijedlozima i objašnjenjima koji su upućeni jedinicama lokalne samouprave, a na temelju kojih su izrađeni cjenici. Pri određivanju određenog kriterija, navedena društva proizvoljno koriste različite modele obračuna količine otpada, a u pojedinim slučajevima i spajanjem više navedenih kriterija, primjerice obračun volumena otpada prema broju članova kućanstva.

Društva koja koriste kriterij broja članova kućanstva su Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Senj, Vodovod d.o.o., Brinje i Hidrokom d.o.o., Udbina, dok tri društva (Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Korenica, Vrhkom d.o.o., Vrhovine) kriterij obračuna utvrđuju spajanjem dva kriterija (volumen i broj članova kućanstva), odnosno obračunavaju volumen otpada prema broju članova kućanstva. Revizijskim postupcima pregleda i provjere cjenika i ispostavljenih računa potrošačima, utvrđeno je da društva imaju različite pristupe određivanja cijena vezano za kretanje broja članova kućanstva. U nekim slučajevima cijena usluge po članu kućanstva je manja što je veći broj članova kućanstva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Senj, Hidrokom d.o.o., Udbina), a u drugim slučajevima cijena po jednom članu kućanstva je jednaka bez obzira na broj članova kućanstva (Vodovod d.o.o., Brinje i Vrhkom d.o.o., Vrhovine). Nadalje, za samačka kućanstva, pojedina društva obračunavaju popust (Vrhkom d.o.o., Vrhovine), a druga dodatnu naknadu (Vodovod d.o.o., Brinje).

Društva koja primjenjuju kriterij volumena, odnosno mase za kategoriju kućanstva su Komunalije d.o.o., Novalja, Visočica d.o.o., Donji Lapac i Vegium d.o.o., Karlobag, dok kriterij volumena (mase) za kategoriju gospodarstva, osim društva Vrilo d.o.o., Lovinac (paušal), primjenjuju sva društva. S obzirom da nisu tehnički opremljeni da primjenjuju kriterije količine točnim mjerenjima, kriterij volumena koji društva primjenjuju je kriterij „dodijeljenog volumena“ kojim se ne utvrđuje volumen posude koji je potreban potrošaču, nego predstavlja osnovicu za obračun ukupne količine otpada, a koja se mijenja samo u slučajevima promjene broja odvoza (tijekom sezone), odnosno potrošač nema mogućnost smanjiti svoje troškove ukoliko vodi računa o izbjegavanju nastajanja otpada. Pri određivanju ukupnog dodijeljenog volumena, društva proizvoljno koriste različite formule za izračun volumena kao rezultat mnogobrojnih statističkih pokazatelja, uzimajući u obzir podatke o veličini poslovnog i stambenog prostora po m², vrsti djelatnosti, broju turističkih postelja, broju odvoza otpada tjedno, odnosno podatke utvrđene na temelju iskustva i procjene. Nadalje, propisima nisu definirani zajednički kriteriji i standardi koji bi propisivali dodijeljeni volumen posuda potrebnih potrošačima.

Pri određivanju cijena usluge odvoza komunalnog otpada za gospodarstvo, pojedina društva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje) za utvrđivanje dodijeljenog volumena otpada koriste koeficijente djelatnosti kojima određuju manju ili veću količinu otpada kojeg proizvodi pojedina djelatnost (rasponi koeficijenata od jedan do devet). Prema odredbi članka 17. Zakona o otpadu, troškovi gospodarenja otpadom, između ostalog, obračunavaju se i prema kriteriju svojstva otpada. Različite poslovne djelatnosti proizvode različite vrste otpada koje s obzirom na svojstva proizvedenog otpada iziskuju različite troškove postupanja s tim otpadom. Karton i papir, mješavine organskog otpada, staklo odnosno plastika zahtijevaju različite postupke obrade odnosno recikliranja, te bi i koeficijenti prema djelatnostima trebali definirati različitu cijenu gospodarenja s tim otpadom, a količine je potrebno utvrditi mjerenjem.

Naplata usluge povremenim korisnicima odnosi se na naplatu usluga potrošačima koji na području pružanja usluga društava imaju kuće za odmor, odnosno pružaju usluge smještaja gostiju. Naplata usluge obavlja se na više različitih načina i to putem mjesečnog paušala, naplatom prema volumenu (tijekom cijele godine), ali s popustom do 75,0%, naplatom isključivo u vrijeme turističke sezone, a društva u turističkim mjestima obračun usluge za goste obavljaju prema broju ležajeva (prema utvrđenom volumenu ili paušalu). Prema odredbi članka 17. Zakona o otpadu troškovi gospodarenja komunalnim otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada, a prema Naputku o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom (Narodne novine 129/2011 i 137/11) koji je u primjeni od siječnja 2013., izračun troškova gospodarenja komunalnim otpadom ne smije uključivati paušal, m² prostora i druge nepropisane podloge za izračun tih troškova. U slučaju obračuna troškova na temelju broja članova kućanstva za povremene obveznike naknade (kuće za odmor i sl.) predmetna naknada obračunava se samo za obračunska razdoblja u kojima je obveznik naknade boravio na području na kojem društvo pruža uslugu.

Državni ured za reviziju nalaže svim društvima na području Županije koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada izračun naknade gospodarenja komunalnim otpadom u skladu s odredbama Zakona o otpadu i Naputka o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom. Predlaže se društvima koja koriste kriterij broja članova kućanstva Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Vrhkom d.o.o., Vrhovine ujednačiti pristup u kretanju cijena s obzirom na broj članova kućanstva. Društvima koja za utvrđivanje obračuna cijene usluge koriste koeficijente djelatnosti (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje), predlaže se cijene skupljanja i odvoza otpada prema vrsti djelatnosti utvrditi na temelju povećanih troškova obrade otpada (razdvajanje, recikliranje, kompostiranje, odlaganje), a količinu otpada utvrditi mjerenjem.

- Elementi za izračun cijene

Odredbom članka 21. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je isporučitelj komunalnih usluga dužan pri svakoj promjeni cijene svojih usluga u prijavi cjenika jedinici lokalne samouprave, između ostaloga navesti i predloženu cijenu usluge i njezinu strukturu, te razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i kalkulacijom. Društva na području Županije nemaju kalkulacije cijena sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem navedene usluge. Društva nemaju pravila, odnosno kriterija iz kojih bi bilo vidljivo kako je određena jedinična cijena po litri, odnosno po članu kućanstva, a cijene su određene prema preuzetim iskustvenim metodama na način da planiraju ukupne prihode i odrede jediničnu cijenu uz koju bi se pokrili planirani troškovi gospodarenja otpadom. Način utvrđivanja cijena nije u skladu sa odredbom članka 17. Zakona o otpadu, jer podloge za izračun troškova nisu temeljene na stvarnim troškovima gospodarenja otpadom prema navedenom zakonu (troškovi odvojenog skupljanja otpada, prijevoza otpada, drugih mjera gospodarenja otpadom koje nisu pokrivena prihodom ostvarenim prometom otpada, procijenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš, te troškove uporabe i/ili zbrinjavanja otpada). Nadalje, posebnim propisima nije određena najniža osnovna cijena usluga skupljanja i odvoza otpada, te koje bi troškove cijena pokrivala da bi se osigurao povrat nastalih troškova.

Državni ured za reviziju nalaže svim društvima koja na području Županije obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada, kod promjena cijena usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada postupati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

- Sustav organiziranog skupljanja i odvoza komunalnog otpada

Visinu cijene usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada odlukom određuje isporučitelj usluge uz prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave. Sustav organiziranog skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Županije organiziran je na način da potrošačima jednom utvrđena cijena prema broju članova kućanstva, odnosno dodijeljeni volumen u većini slučajeva određuje i ukupnu cijenu koju potrošač plaća. S obzirom da nisu tehnički opremljena da količinu otpada obračunavaju točnim mjerenjem (vaganjem), društva koriste različite kriterije i načine izračuna za određivanje količine otpada, a koji ne omogućavaju točan obračun usluge, odnosno cijene usluge koja je stvarno i obavljena. Na području Županije niti jedno društvo nema organizirano odvajanje otpada na kućnom pragu, a reciklažna dvorišta, te „zeleni otoci“ kao načini razdvajanja korisnog otpada primjenjuju se u pojedinačnim slučajevima („zeleni otoci“ na području grada Gospića, te kontejneri za elektronički otpad, papir, plastika, metal, staklo i ulja u dvorištima društava) i značajno ne utječu na nastajanje odnosno iskorištavanje nastalog otpada iz kućanstva. Navedenim načinom obračuna, korisnici usluge nisu zainteresirani niti za smanjenje količina proizvedenog otpada, niti selektiranje proizvedenog otpada, a prema osnovnim načelima Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske između ostalog predviđeno je smanjivanje nastajanje otpada, smanjivanje, na najmanju moguću mjeru, nepovoljnog utjecaja otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu, te da se cjelokupno gospodarenje otpadom uskladi s načelima održivog razvoja.

Kod većine društava otpad se odvozi četiri puta mjesečno, a pojedina društva povećavaju broj odvoza tijekom turističke sezone. Otpad se odlaže na postojećim odlagalištima, na kojima se (osim dijelom na odlagalištu i dvorištu društva Komunalije d.o.o., Novalja i Perušić d.o.o., Perušić) ne obavlja obrada otpada (razdvajanje, recikliranje, kompostiranje, odlaganje). Društva nemaju uspostavljen jedinstveni informacijski sustav povezan s nadležnim službama (županijskim uredom za gospodarstvo, županijskim uredom za turizam, jedinicama lokalne samouprave, te Ministarstvom unutarnjih poslova) koji bi omogućavao uspostavu točne i ažurne baze podataka za sve korisnike usluga.

Državni ured za reviziju predlaže, svim društvima koja obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada, u cilju smanjenja nastajanja, odnosno iskorištavanja prikupljenog komunalnog otpada, organizirati odvajanje otpada na kućnom pragu, putem reciklažnih dvorišta, te „zelenih otoka“.

Organizirati što manji broj odvoza komunalnog otpada, a u slučaju dodatnog otpada (zbog privremenog povećanja broja stanovnika) osigurati dodatne kante i vreće. Obračun obavljati prema volumenu, odnosno masi otpada, kod kojeg volumen posude potrošač sporazumno odabire s društvom, a potrošač na ovakav način može smanjiti troškove zbrinjavanja otpada ukoliko vodi računa o izbjegavanju nastajanja, te odvojenom prikupljanju otpada.

Predlaže se jedinicama lokalne (regionalne) samouprave na području Županije uložiti više napora u cilju organiziranja cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom, ne samo u dijelu izgradnje regionalnih/županijskih centara odlagališta koja podrazumijeva sanaciju i zatvaranje neuređenih gradskih i općinskih odlagališta, nego realizacijom osnovnog temelja strategije, a to je smanjenje volumena otpada izdvajanjem korisnog otpada koji odlazi na reciklažu. S obzirom da naplata prema količini i volumenu može značiti da će korisnici nastojati otpad odložiti na mjesta koja nisu predviđena za odlaganje otpada, uložiti više napora u organizaciju učinkovitog komunalnog redarstva u cilju stimulacije potrošača sankcioniranjem kod nepoštivanja propisa.

- 3.2. *Sva društva prihvaćaju naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u svom očitovanju navodi da kod primjene cjenika skupljanja i odvoza komunalnog otpada usklađuje volumen posude s brojem članova domaćinstva kako bi došli do točnijih podataka za obračun cijene usluge, dok se kod poslovnih subjekata u obzir uzima i površina, djelatnost i vrsta otpada. Nadalje navodi da se propusti u obračunu usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada nastoje zajedno s potrošačima ispraviti na obostrano prihvatljiv način. Pribavljanje suglasnosti od načelnika općine Vrhovine je u tijeku, a u narednom razdoblju prilagoditi će se cjenik skupljanja i odvoza komunalnog otpada, te će se omogućiti potrošačima uvid u izračun cijene. Organizirani odvoz komunalnog otpada obavlja se na gotovo cjelokupnom području na kojem društvo pruža usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada, a za područja na kojima ne postoji organizirani odvoz postavljeni su kontejneri koji se odvoze po narudžbi. Također se navodi da prilagodba novom Zakonu o otpadu zahtjeva dodatna financijska sredstva za nabavu kamiona s opremom (barkod čitači), te za postavljanje kontejnera za razdvajanje otpada (staklo, papir i slično), a u cilju smanjenja količine komunalnog otpada kao i cijena za krajnjeg potrošača. Društvo Komunalije d.o.o., Novalja navodi da je djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada od siječnja 2013. prenesena na drugo trgovačko društvo u vlasništvu grada Novalje. Društvo Komunalac d.o.o., Senj navodi da je suglasnost za cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada pribavljena s jednim mjesecom zakašnjenja, ali prije ispostavljanja računa korisnicima usluga, te da će cjenik donositi pravovremeno. Nastojat će se unaprijediti sustav odvojenog skupljanja otpada, a u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Društvo Komunalac d.o.o.o, Korenica navodi da će ujednačiti cijene za domaćinstva prema broju članova kućanstva. Izvršiti će se analiza cjenika i cijena komunalnih usluga koje su utvrđene odlukama ili ugovorima, a koje nisu utvrđene cjenikom, te će se cijene uskladiti u roku od šest mjeseci. Izradit će se kalkulacije cijena, upoznat će se potrošači sa svim potrebnim elementima za izračun cijena usluge putem mrežnih stranica. U roku od šest mjeseci izraditi će se (dostaviti jedinici lokalne samouprave) prijedlog organiziranja i odvajanja otpada na kućnom pragu („zeleni otoci“), prijedlog mjera za korištenje sredstava Europske unije za postizanje potrebne tehničke opremljenosti za primjenu kriterija količine točnim mjerenjima nabavom kamiona za odvoz otpada s vagama i čipiranih posuda za otpad, te prijedlog uspostavljanja organiziranog skupljanja i odvoza komunalnog otpada od korisnika usluga (na kućnom pragu) na cjelokupnom području na kojem društvo pruža usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada.*

Društvo Hidrokom d.o.o., Udbina navodi da će u suradnji s općinom Udbina kao osnivačem društva utvrditi prijedloge za edukaciju građana, izradu pravilnika o načinima razvrstavanja i sakupljanja otpada, nabavu vage za mjerenje količine otpada na odlagalištu, modernizaciju opreme, te nabavu vozila za skupljanje i odvoz komunalnog otpada.

Društvo Perušić d.o.o., Perušić u svom očitovanju navodi vezano za cijene odvoza, odnosno odlaganja komunalnog otpada za velike potrošače, koje nisu utvrđene cjenikom, da su cijene utvrđene direktnim pregovaranjem prilikom ugovaranja usluge odvoza i deponiranja komunalnog (bio i drvnog otpada), a razlike su vezane za količine otpada, te selektiranje otpada. Navodi se da je u tijeku izrada mrežnih stranica društva kojom će se potrošačima omogućiti pristup svim potrebnim informacijama.

Društvo Vodovod d.o.o., Brinje navodi da je cjenik komunalnih usluga objavljen na oglasnoj plači i službenom glasilu, a u tijeku je postupak izrade stranica poslovno društvene mreže gdje će biti objavljeni svi akti društva. Navodi se da je cjenik donesen u veljači 2010., ali da je obračun naknade od početka 2010. izvršen prema novom cjeniku. Izradit će se kalkulacije troškova obavljanja usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada, uskladit će se visina cijena za samačka domaćinstva, vikendice i kuće za odmor, te će se uspostaviti organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada od korisnika usluga (na kućnom pragu) na cjelokupnom području na kojem društvo pruža uslugu. Nadalje se navodi da će cijene prema svojstvu, odnosno vrsti otpada biti utvrđene kad društvo ostvari uvjete (oprema i prostor) za razdvajanje komunalnog otpada.

Društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac u svom očitovanju navodi da je na području na kojem društvo pruža uslugu od 2 200 stanovnika, odvoz otpada organiziran za 1876, a u naseljima u kojima nije organiziran odvoz postavljeni su kontejneri u cilju sprečavanja stvaranja divljih deponija otpada. Društvo navodi da su na području općine velika odstupanja u broju stanovnika tijekom ljetnih odnosno zimskih mjeseci, a zbog problema u utvrđivanju prebivališta, odnosno boravišta korisnika usluge teško je utvrditi točan broj članova kućanstva. Nadalje, navodi se da su za nabavu vage i čipiranih kanti potrebna znatna financijska sredstva. U narednom razdoblju izraditi će se kalkulacija cijena sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem usluge, a pravovremeno će se pribaviti suglasnost jedinice lokalne samouprave u cilju pravovremenog informiranja korisnika komunalnih usluga.

Društvo Vegium d.o.o., Karlobag navodi da udaljenost pojedinih naselja povećava i cijenu skupljanja i odvoza komunalnog otpada (malo naseljena, a udaljena mjesta). Napominje da se utvrđivanjem dodijeljenog volumena koji čini osnovicu za obračun ukupne količine otpada, utječe na potrošače da manje otpada bacaju u more i zagađuju okoliš.

Društvo Vrilo d.o.o., Lovinac navodi da zbog teške financijske situacije i malog broja zaposlenih cijena usluge nije usklađena s propisima, a u tijeku je usvajanje cjenika od strane osnivača.

Društvo Vrhkom d.o.o., Vrhovine navodi da je u tijeku donošenje novog cjenika komunalnih usluga, te da se odvoz komunalnog otpada od kućanstava obavlja jednom tjedno u razdoblju od srpnja do kolovoza, a u ostalim mjesecima jednom u dva tjedna, dok se kontejnerski odvoz obavlja po potrebi.

4. Prihodi i rashodi od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada

Društva koja na području Županije obavljaju djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada 2012. ostvarila su ukupne prihode u iznosu 90.256.091,00 kn, te rashode u iznosu 91.714.770,00 kn, odnosno ukupno je ostvaren gubitak u iznosu 1.458.679,00 kn. Tijekom godine ostvareni su prihodi od skupljanja i odvoza komunalnog otpada u iznosu 21.361.539,00 kn, a troškovi gospodarenja komunalnim otpadom iznose 20.068.309,00 kn, tako da je od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada ostvarena dobit u iznosu 1.293.230,00 kn. Gubitak od ukupnog poslovanja društava u najznačajnijem dijelu se odnosi na društvo Hidrokom d.o.o., Udbina koje je ostvarilo gubitak u iznosu 2.960.643,00 od čega se na djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada odnosi 357.098,00 kn.

- Prihodi

Prihodi se u najznačajnijem dijelu odnose na prihode od prodaje usluga potrošačima, te od jedinica lokalne samouprava za odvoz otpada s javnih površina.

Potraživanja od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada svih društava koncem 2012. iznose 6.246.447,00 kn, odnosno 29,2% ukupnih prihoda od djelatnosti. Potraživanja se u poslovnim knjigama većine društava evidentiraju prema kupcima (potrošačima) u ukupnom iznosu prema ispostavljenom računu (voda, odvodnja, otpad), a iznos potraživanja za djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada je utvrđen na temelju udjela prihoda djelatnosti u ukupnim prihodima. Većina društava za dospjela nenaplaćena potraživanja, potrošačima je uputila opomene, dok druge mjere naplate (ovrhe i drugi sudski postupci) nisu poduzimane u dovoljnoj mjeri, te su potraživanja i dalje značajna što izravno utječe na tekuću likvidnost društava. Dva društva za dospjela nenaplaćena potraživanja poduzimaju mjere naplate kojima osiguravaju dobru naplatu prihoda (Komunalac d.o.o., Korenica, Perušić d.o.o., Perušić). Šest društava (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine) za dospjela nenaplaćena potraživanja poduzimaju mjere naplate, ali su potraživanja kod navedenih društava i dalje značajna. Poduzete mjere naplate kod preostalih društava (Komunalije d.o.o. Novalja, Komunalac d.o.o., Senj, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vrilo d.o.o., Lovinac) kod kojih je proveden maleni broj ovrha i sudskih postupaka ili nisu poduzete nikakve mjere naplate, nisu dali dovoljne rezultate, te su potraživanja kod navedenih društava vrijednosno značajna. Ukupno je tijekom 2012. otpisano potraživanja u iznosu 85.177,00 kn. S obzirom da mjere naplate nisu poduzimane pravodobno naplata potraživanja je otežana i neizvjesna. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Na području Županije (zbog različitih prostornih karakteristika pojedine lokalne jedinice, te gospodarskog stanja društava), od ukupno 12 društava, deset ne obavlja organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada od korisnika usluga (na kućnom pragu) na cijelom području na kojem obavljaju ovu komunalnu djelatnost (u pojedinim naseljima skupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se putem spremnika (kontejneri) postavljenih po mjesnim odborima ili javnim površinama).

Za četiri društva, troškove skupljanja i odvoza financira jedinica lokalne samouprave, a društvo Perušić d.o.o., Perušić ostvarilo je prihode u iznosu 350.317,00 kn, Usluga d.o.o., Gospić 210.450,00 kn, Vodovod d.o.o., Brinje 29.950,00 kn, te Hidrokom d.o.o., Udbina (uključujući i troškove odvoza s javnih površina) u iznosu 14.915,00 kn. Preostalih šest društava (Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Korenica, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine, Vrilo d.o.o., Lovinac) skupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada obavljaju na teret troškova društva.

Društvu Vrilo d.o.o., Lovinac, općina Lovinac mjesečno pokriva gubitak poslovanja nastao zbog malog broja korisnika usluga i utvrđene cijene komunalnih usluga (razlika između odobrene i ekonomske cijene). Društvo je u 2011. ostvarilo ukupne prihode u iznosu 1.207.792,00 kn, te rashode u iznosu 1.930.715,00 kn, odnosno ostvaren je gubitak u iznosu 722.923,00 kn, a iz prethodnih godina prenesen je gubitak u iznosu 173.617,00 kn. Za 2012. ostvarilo je ukupne prihode u iznosu 1.129.312,00 kn, te rashode u iznosu 1.867.737,00 kn, odnosno ostvaren je gubitak u iznosu 738.425,00 kn. Kumulirani gubitak na kraju razdoblja (2012.) iznosi 587.433,00 kn, iz razloga što je dio gubitka iz prethodnih godina u iznosu 1.047.532,00 kn pokriven prijenosom sredstava osnivača (općina Lovinac).

Osam društava (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Senj, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac i Vegium d.o.o., Karlobag) ostvarilo je dobit u poslovanju djelatnosti, a četiri gubitak (Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine). Tri društva Komunalac d.o.o., Otočac, Perušić d.o.o., Perušić i Vegium d.o.o., Karlobag su od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada ostvarila dobit veću od ukupne dobiti društva, te proizlazi da je dio prihoda ostvarenih navedenom djelatnosti utrošen za druge djelatnosti društva. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac za druge djelatnosti društva utrošilo je 718.005,00 kn, Perušić d.o.o., Perušić 313.603,00 kn, te Vegium d.o.o., Karlobag 295.593,00 kn.

Državni ured za reviziju društvima Komunalije d.o.o. Novalja, Komunalac d.o.o., Senj, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vrilo d.o.o., Lovinac nalaže poduzimanje zakonskih mjera za naplatu potraživanja, a društvima Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine predlaže i nadalje poduzimati mjere naplate. Nalaže se društvima Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine troškove gospodarenja komunalnim otpadom obračunavati prema načelu „onečišćivač plaća“ koje podrazumijeva da troškove gospodarenja komunalnim otpadom snosi obveznik naknade koji predaje komunalni otpad. Navedeno podrazumijeva i organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada od korisnika usluga (na kućnom pragu) koje korisnici i plaćaju. Predlaže se općini Lovinac preispitati opravdanost osnivanja i daljnjeg financiranja društva.

Nadalje, društvima Komunalac d.o.o., Otočac, Perušić d.o.o., Perušić i Vegium d.o.o., Karlobag predlaže se prihode ostvarene od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada utrošiti za podmirenje troškova gospodarenja komunalnim otpadom.

- Rashodi (troškovi gospodarenja komunalnim otpadom)

Prema podacima društava, ukupni troškovi gospodarenja komunalnim otpadom za društva s područja Županije u 2012. iznose 20.068.309,00 kn, a odnose se na troškove zaposlenika 11.071.171,00 kn ili 55,2%, goriva 2.006.663,00 kn ili 10,0%, održavanja 2.350.248,00 kn ili 11,7%, amortizacije 1.798.114,00 kn ili 9,0% i na druge troškove 2.842.113,00 kn ili 14,1% ukupnih troškova gospodarenja komunalnim otpadom. Najznačajniji troškovi odnose se na troškove zaposlenika, a u troškove zaposlenih uključeni su troškovi bruto plaća, doprinosa na plaće, te naknade troškova zaposlenih (prijevoz s posla i na posao, jubilarne naknade, božićnice i druge naknade zaposlenima). Kretanje udjela troška zaposlenih u ukupnim troškovima gospodarenja komunalnim otpadom ukazuje na trend povećanja udjela troška zaposlenih kod društava koji pokrivaju područja općina (do 83,0%), dok se udjel troškova zaposlenih u društvima koja pokrivaju područja gradova, kreće oko prosjeka na razini Županije (od 45,0% Komunalac d.o.o., Senj do 61,0% za Komunalac d.o.o., Otočac). Društva Vrhkom d.o.o., Vrhovine i Perušić d.o.o., Perušić ne obavljaju organizirani odvoz na cijelom području ili nemaju odlaganja otpada na svom odlagalištu, te njihovi pokazatelji značajno odstupaju.

Društvo Komunalije d.o.o., Novalja, je u poslovnim knjigama evidentiralo troškove u vrijednosti prenesene imovine gradu Novalji, a koja se odnosi na izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije postavljanjem solarnih ploča na krov upravne zgrade. Ranijih godina u izgradnju postrojenja društvo je uložilo 139.142,00 kn s porezom na dodanu vrijednost (izrada projektne dokumentacije, priključak na elektroenergetski sustav, stručni nadzor i drugo), a s obzirom da je ulaganje preneseno gradu Novalji, bez naknade, društvo je u visini uloženi sredstava u imovinu teretilo troškove društva za 2012. Pripadajući dio troškova uprave raspoređuje se prema ključu udjela prihoda pojedine djelatnosti u ukupnim prihodima, te je na troškove djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada raspoređeno 46.766,00 kn. Navedenim poslovnim događajem povećana je vrijednost dugotrajne imovine grada Novalje, odnosno za nastale troškove, koji se ne odnose na troškove za obavljanje poslovnih djelatnosti Društva više su iskazani i troškovi gospodarenja komunalnim otpadom.

Državni ured za reviziju nalaže društvu Komunalije d.o.o., Novalja u poslovnim knjigama evidentirati troškove vezane uz poslovnu djelatnost društva.

- 4.2. *Sva društva prihvaćaju naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u svom očitovanju navodi da u troškovima nije iskazan trošak amortizacije jer su osnovna sredstva za rad stara i računovodstveno otpisana, te je iskazana dobit. U narednom razdoblju ostvarena dobit od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada utrošit će se za obnovu voznog parka i modernizaciju opreme. Vezano za naplatu potraživanja navodi se da je naplata poboljšana u odnosu na prethodne godine (2012. povećana je naplata za 20,0% u odnosu na 2011.), te da je naplaćen i dio potraživanja iz prethodnih godina. Društvo Komunalije d.o.o., Novalja vezano za evidentiranje troškova prenesene imovine (postrojenja za proizvodnju električne energije) gradu Novalji navodi da je investicija započela 2008. kada je društvo i prikupilo svu potrebnu dokumentaciju. S obzirom da prema odredbama Zakona o vodama društvo ne može obavljati navedenu djelatnost, sva dokumentacija je prenesena na grad Novalju.*

Društvo Komunalac d.o.o., Senj navodi da se problemi u naplati potraživanja odnose na veliku nelikvidnost korisnika usluga, nedostatak podatka o boravištu potrošača, te rokove naplate prema pravomoćnim ovrhama.

Društvo Hidrokom d.o.o., Udbina navodi da je gubitak u poslovanju društva u najznačajnijem dijelu, nastao jer je društvo u 2012. obavljalo i djelatnost obrade drveta (pilana) koja je ostvarila značajan gubitak u poslovanju.

Društvo Perušić d.o.o., Perušić vezano za utrošak prihoda od djelatnosti skupljanja, odvoza i deponiranja komunalnog otpada za pokriće troškova gospodarenja komunalnim otpadom navodi da su u tijeku poslovi izrade i prikupljanja potrebne tehničke dokumentacije za uređenje reciklažnog dvorišta i postrojenja kompostane, a dobit ostvarena od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada bit će utrošena u realizaciju navedenih ulaganja.

Društvo Vodovod d.o.o., Brinje navodi da je gubitak u poslovanju od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada nastao u dijelu odvoza od domaćinstava zbog teritorijalne rasprostranjenosti, te da će u narednom razdoblju poduzeti mjere naplate potraživanja od korisnika.

Društvo Visočica d.o.o., Donji Lapac vezano za naplatu potraživanja, navodi da se dužnicima četiri puta godišnje dostavljaju opomene za neplaćene račune, te ističe problem dostave ovršnih prijedloga pojedinim potrošačima zbog nedostatka podataka o boravištima korisnika.

Društvo Vrilo d.o.o., Lovinac u svom očitovanju navodi da cijena skupljanja i odvoza komunalnog otpada nije opterećena poteškoćama u naplati jer gubitke u poslovanju pokriva općina Lovinac.

VI. OCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI RAZLIKA U CIJENI USLUGE SKUPLJANJA I ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA

Isporučitelji usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada su odgovorni za utvrđivanje cijena spomenutih komunalnih usluga u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da razlike u cijeni skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije za 2012. nisu dovoljno ekonomski opravdane. Revizijom je utvrđeno da se isporučitelji usluga, prigodom određivanja cijene skupljanja i odvoza komunalnog otpada nisu u potpunosti poštovali odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu, nisu izrađene kalkulacije cijena sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem navedene usluge, te da troškovi gospodarenja otpadom nisu u potpunosti obračunani prema kriteriju količine i svojstvu otpada u skladu s odredbama Zakona o otpadu. Zbog navedenog se predlaže:

- ustrojiti učinkovit sustav unutarnjih kontrola (sva društva),
- sastaviti pisana pravila i kriterije koji reguliraju poslovanje društva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- evidentirati troškove društva prema vrstama djelatnosti, a za troškove zajedničkih službi koji se raspoređuju prema udjelima u ukupnim troškovima, računovodstvenim politikama društva utvrditi mjerila i kriterije procjene, odnosno način izračuna troškova (sva društva),
- obračunati amortizaciju za imovinu koju koristi u sustavu skupljanja i odvoza komunalnog otpada, te u poslovnim knjigama evidentirati troškove u visini obračunane amortizacije (Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- ustrojiti pomoćne računovodstvene evidencije potraživanja od kupaca i evidenciju putnih radnih listova (Vrilo d.o.o., Lovinac),
- donijeti cjenike komunalnih usluga sa svim elementima potrebnim za izračun cijene usluge (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag i Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- obračunavati usluge u skladu s donesenim cjenikom komunalnih usluga (Komunalac d.o.o., Otočac, Vrhkom d.o.o., Vrhovine, Visočica d.o.o., Donji Lapac i Hidrokom d.o.o., Udbina),
- upoznati potrošače sa svim uvjetima korištenja javnih usluga prije pružanja usluge i te uvjete objaviti u medijima, odnosno na mrežnim stranicama društva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vegium d.o.o., Karlobag i Vrilo d.o.o., Lovinac),

- pribaviti suglasnost na cjenik komunalnih usluga jedinice lokalne samouprave na području koje se isporučuje usluga (Komunalac d.o.o., Otočac),
- izraditi kalkulacije cijena sa specifikacijom svih troškova koji nastaju pružanjem navedene usluge (sva društva),
- obračunavati troškove gospodarenja otpadom prema kriteriju količine i svojstvu otpada, uz primjenu Napatka o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom; organizirati odvajanje otpada na kućnom pragu, putem reciklažnih dvorišta, te „zelenih otoka“, organizirati što manji broj odvoza komunalnog otpada, a u slučaju dodatnog otpada (zbog privremenog povećanja broja stanovnika) osigurati dodatne kante i vreće (sva društva),
- ujednačiti pristup u kretanju cijena s obzirom na broj članova kućanstva (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje i Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- poduzeti mjere za korištenje sredstava Europske unije za potrebnu tehničku opremljenost za primjenu kriterija količine točnim mjerenjima nabavkom kamiona za odvoz otpada s vagama i čipiranih posuda za otpad (sva društva),
- i nadalje provoditi aktivnosti u cilju organiziranja cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom u dijelu smanjenja volumena otpada izdvajanjem korisnog otpada; organizirati učinkovito komunalno redarstvo u cilju stimulacije potrošača sankcioniranjem nepoštivanja propisa, uspostaviti sustav edukacije i informiranja javnosti putem medija o gospodarenju otpadom (jedinice lokalne (regionalne) samouprave na području Županije),
- uspostaviti organizirano skupljanje i odvoz komunalnog otpada od korisnika usluga (na kućnom pragu) koje korisnici i plaćaju, na cjelokupnom području na kojem društva pružaju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalac d.o.o., Senj, Komunalac d.o.o., Korenica, Hidrokom d.o.o., Udbina, Perušić d.o.o., Perušić, Vodovod d.o.o., Brinje, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- poduzimati mjere za naplatu potraživanja (Usluga d.o.o., Gospić, Komunalac d.o.o., Otočac, Komunalije d.o.o., Novalja, Komunalac d.o.o., Senj, Hidrokom d.o.o., Udbina, Vodovod d.o.o., Brinje, Vegium d.o.o., Karlobag, Visočica d.o.o., Donji Lapac, Vrilo d.o.o., Lovinac i Vrhkom d.o.o., Vrhovine),
- preispitati opravdanost osnivanja i daljnjeg financiranja društva Vrilo d.o.o., Lovinac, s obzirom da općina Lovinac mjesečno pokriva gubitak poslovanja; iz prethodnih godina općina je pokrila gubitak u iznosu 1.047.532,00 kn, a gubitak za 2012. iznosi 738.425,00 kn (općina Lovinac),
- evidentirati u poslovnim knjigama troškove vezane uz poslovnu djelatnost društva (Komunalije d.o.o., Novalja),

- utrošiti prihode ostvarene od djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada za pokriće troškova gospodarenja komunalnim otpadom (Komunalac d.o.o., Otočac, Perušić d.o.o., Perušić i Vegium d.o.o., Karlobag).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba preporuka navedenih u ovom izvješću pridonijela većoj usklađenosti načina utvrđivanja cijena sa zakonima i drugim propisima, te povećanju ekonomske opravdanosti cijena usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada, odnosno smanjenju razlika u cijeni usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije. Također, cilj danih preporuka je pridonijeti otklanjanju slabosti i nepravilnosti, te racionalnije raspolaganje javnim sredstvima u sustavu skupljanja i odvoza komunalnog otpada na području Ličko-senjske županije.